

Obrazowanie przestrzeni przy użyciu technik wypukłodruku na przykładzie własnej twórczości

Streszczenie części opisowej rozprawy doktorskiej
w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne

Problemem, na jakim koncentruję się w pracy doktorskiej, jest przekazanie (w formie abstrakcji) subiektywnego obrazu przestrzeni, zgodnego z własnym doświadczeniem i sposobem jej odczuwania. Moim celem stało się sformułowanie sugestywnej, a przede wszystkim autentycznej wypowiedzi, co wymagało znalezienia adekwatnych do treści środków technicznych i formalnych. Jako grafik wyspecjalizowany w technikach wypukłodruku, przyjąłem dotychczasowe doświadczenie za punkt wyjścia do twórczych eksperymentów, nie zamykając się przy tym na możliwości wykraczające poza tradycyjny warsztat graficzny.

Przestrzeń interesuje mnie zarówno jako element otaczającego świata, kompozycji plastycznej, jak i nośnik symbolicznych znaczeń oraz metafor. W pracy doktorskiej dotykam różnych aspektów oraz znaczeń pojęcia *przestrzeń*. Wynikiem tego są kompozycje, które znacznie różnią się od moich wcześniejszych grafik na poziomie koncepcji, co znajduje odzwierciedlenie w warstwie wizualnej, fizycznej i technicznej. Sięgam po papier welurowy i posługuję się nim w niekonwencjonalny sposób, m. in. poprzez wprowadzanie druku, towarzyszącego mu reliefu, czy usuwanie wierzchniej warstwy w celu uzyskania kontrastowego obrazu. Stosuję nietypowe połączenia technik, jak suchy pastel i linoryt. W ten sposób uzyskuję oryginalne efekty wizualne. W odniesieniu do własnej twórczości, wspomniane działania mają dla mnie charakter innowacyjny.

Część opisowa rozprawy doktorskiej podzielona jest na trzy rozdziały. W *Rozdziale I* przybliżam kontekst własnych poszukiwań twórczych. Krótko nawiązuję do historii oraz dokonań wybranych, współczesnych artystów, którzy w swoich dziełach graficznych na różne sposoby odnoszą się do tematu przestrzeni, niejednokrotnie czerpiąc przy tym z innych dziedzin sztuki. Wielu z nich to uczestnicy oraz laureaci Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie. Uznanie dla ich dzieł pośrednio wskazuje na ważkość podejmowanej tematyki. Jej eksplorowanie niejednokrotnie jest związane z równoczesnym poszukiwaniem innowacyjnych rozwiązań technicznych. Jedni artyści korzystają z nowoczesnych technologii, inni pozostają wierni tradycji, wreszcie są i tacy, którzy łącząc jedno z drugim uzyskują realizacje hybrydowe. Obecne w przeszłości i wciąż rosnące zainteresowanie przestrzenią w grafice świadczy o ponadczasowym charakterze i ciągłej aktualności tematu.

Rozdział II służy wyjaśnieniu, w jaki sposób pojmuję przestrzeń w odniesieniu do własnej twórczości. Na początku przedstawiam genezę obecnych zainteresowań. Pierwotnie przestrzeń była dla mnie istotna głównie jako część otaczającego krajobrazu, relacja pomiędzy poszczególnymi jego elementami. Z czasem zdałam sobie sprawę, że jest ona czymś więcej – niewyczerpanym źródłem inspiracji i bodźców, które pobudzają mnie

do aktywności twórczej. W *Rozdziale II* przywołuję ponadto skojarzenia, towarzyszące mi podczas doświadczania przestrzeni, myślenia o niej, czy kreowania jej obrazu. Następnie opisuję kolejne serie prac, które powstały w ramach zgłębiania tematu. Łączy je abstrakcyjna, oszczędna forma, ograniczenie do małych i kameralnych form, wykorzystanie druku wypukłego oraz podłoża, jakim jest papier welurowy. Pierwszy cykl to *Geody*. Bazuje na mocno przetworzonym motywie bryły skalnej, która pod niepozorną skorupą skrywa komorę o ścianach pokrytych kryształami. Geoda i związana z nią przestrzeń staje się metaforą napięcia pomiędzy ludzkim wnętrzem a jego zewnętrzną ekspresją. Elementy drukowane łączę tu m.in. ze swobodnym barwieniem papieru przy użyciu suchych pasteli. Kolejny zestaw prac - *Obszary*, pod względem technicznym stanowi połączenie monotypii i druku ślepego. Liczą się tu przede wszystkim wartości formalne - rozgrywanie wewnętrznej przestrzeni kompozycji plastycznej. Zwieńczeniem moich eksperymentów z wypukłodrukiem na papierze welurowym, ukierunkowanych na tworzenie obrazu przestrzeni, jest cykl zatytułowany po prostu *Przestrzenie*. Linoryt i druk ślepy łączę w nim niekiedy ze spontanicznymi ingerencjami w odbitkę (rysunek, darcie, itp.). Seria powstała z inspiracji odczuciami, wrażeniami, jakie towarzyszą mi podczas percepcji otwartej przestrzeni, która jawi się dla mnie jako sfera tajemnicza, bliska sacrum. Obecna w zasięgu wzroku, a równocześnie reprezentująca nieosiągalną dal i nieskończoność. W *Rozdziale II* zwracam również uwagę na „wielowymiarowość” obrazu przestrzeni, zawartego w moich pracach. Opisuję następujące jego „wymiar”: fizyczny, symboliczny, koncepcyjny, formalny, a także intelektualny.

Treścią *Rozdziału III* jest omówienie aspektów technicznych, zasygnalizowanych przy okazji opisu poszczególnych cykli. Są to ogólne spostrzeżenia wysnute z eksperymentów z wykorzystaniem papieru welurowego, wypukłodruku oraz spontanicznych ingerencji malarskich, rysunkowych itp., które podjęłam, poszukując zgodnego z własną wizją sposobu obrazowania przestrzeni.

Ostatnie akapity części opisowej rozprawy doktorskiej stanowią krótkie podsumowanie zawartych w niej treści. Pojawia się także pytanie o to, czy udało się zrealizować główne założenia, cele przyświecające pracy? Moja odpowiedź jest pozytywna, zdaję sobie jednak sprawę, że dopiero z perspektywy czasu oraz kolejnych, szerszych konfrontacji dzieła z odbiorcami, możliwa będzie jej ostateczna weryfikacja.